

NVE
nve@nve.no

Røldal Fjellstyre
5760 Røldal
Org. Nr.: 975 690 229

Røldal, 15.09.2026

Høyringsuttale til justert utbyggingsløyising for Røldal-Suldal kraftverk

Saksnummer: 202320330

Røldal fjellstyre er oppnemnt av kommunestyret til å administrere bruken av Røldal statsallmenning til mellom anna beite, seter, jakt, fangst og fiske i tråd med fjellova. Det vert gjort merksam på at ansvaret i statsallmenninga er delt, der Statskog er grunneigar, medan fjellstyret forvaltar bruksrettane, herunder jordbrukstilknytte rettar som beite og seter, samt jakt og fiske.

Fjellstyret uttalar seg i hovudsak om problemstillingar og utfordringar knytt til vestre vassdrag, med særleg vekt på Votna og Valldalen.

Vurderingar

Røldal fjellstyre registrerer at den justerte utbyggingsløyisinga inneber viktige endringar samanlikna med den opphavlege søknaden, særleg ved at Novle 2 kraftverk er teke ut av planane. Dette er positivt og reduserer fleire direkte inngrep i Valldalen. Samstundes meiner fjellstyret at det framleis står att vesentlege og uavklara spørsmål knytt til Votna, villrein, isforhold og framtidig tilkomst til Valldalen.

Røldal fjellstyre vil understreke at dei innspel, vurderingar og krav som tidlegare er fremja i dei fire tidlegare fråsegnene som fjellstyret har sendt til NVE, framleis står ved lag og vert oppretthaldne i sin heilskap. Den justerte løyisinga inneber etter fjellstyret sitt syn ikkje endringar som i vesentleg grad reduserer dei utfordringane som er peika på når det gjeld villrein, samla belastning, ferdsel, isforhold og bruk av statsallmenninga. Denne uttalen må difor lesast som eit supplement til dei tidlegare innspela, ikkje som ei erstatning for desse.

Fjellstyret meiner difor at NVE må leggja særleg stor vekt på konsekvensane for villrein og ferdsel i dei berørte fjellområda før det vert fatta vedtak i saka.

Røldal Fjellstyre – 5760 Røldal

Leiar: tlf. 481 03 170 - e-post: leiar.roidal@fjellstyrene.no Sekretær: 482 70 778 – e-post: roidal@fjellstyrene.no
www.hardangervidda-fjellstyra.no

Votna og villrein

Etter fjellstyret sitt syn er Votna eitt av dei mest kritiske elementa i den samla vurderinga av prosjektet. Fjellstyret viser til sine tidlegare uttalar i saka, særleg høyringsuttala til tilleggsutgreiinga for villrein.

Tilleggsutgreiinga held høgare kvalitet enn dei tidlegare utgreiingane, men viser samstundes at det framleis er betydeleg usikkerheit knytt til korleis pumpekraftdrift og effektkøyring vil påverka isforholda i magasinet.

Planane opnar framleis for raske og store vassstandsendingar. Fjellstyret meiner det er sannsynleg at dette vil gje meir oppsprukken is, råker, overvatn og mindre stabile randsoner. Dette vil svekkja magasinområdet som trekkareal for villrein vinterstid og gjera det vanskelegare for dyra å nytta området som trekkorridor.

Votna er etter fjellstyret sitt syn eit viktig bindeledd mellom villreinområde som allereie er utsette for stor samla belastning. Sjølv mindre forverringar av trekkmoglegheitene kan difor få konsekvensar utover sjølve reguleringsmagasinet.

Tilstanden til villreinen er dårleg både på Hardangervidda og i Setesdal-Ryfylke villreinområde. Det må vere eit mål i den pågåande miljørevisjonen å betre tilhøva for villreinen der reguleringane bidreg til å svekkja desse. Å forverra tilhøva ved Votna vil etter fjellstyret sitt syn ikkje vere akseptabelt.

Røldal fjellstyre merkar seg at Lyse Kraft meiner ytterlegare avbøtande tiltak i vestre vassdrag bør avvente fordi E134, ferdsel og anna menneskeleg aktivitet framleis er dei dominerande barrierane for villreinen. Fjellstyret kan ikkje slutte seg til denne vurderinga. At villreinen allereie er utsett for stor belastning kan ikkje vere eit argument for å tillate nye tiltak som ytterlegare svekkjer trekk- og leveområde.

Fjellstyret meiner vidare at argumentasjonen i for stor grad tek utgangspunkt i dagens situasjon langs E134. Sjølv ved utbygging av ny E134 etter gjeldande reguleringsplan peikar tilgjengeleg kunnskap i retning av ei netto forverring for villreinen. Den vedtekne tunnelloysinga er ikkje tilstrekkeleg til å oppvege dei negative konsekvensane av reguleringa. Med den planlagde tunnelloysinga vil området rundt Votna få auka betydning som trekk- og opphaldsområde for villreinen. Samstundes kan pumpekraftdrift svekkje isforholda og auke barriereverknaden i området.

Fjellstyret registrerer òg at Naturrestaurering har foreslått fleire avbøtande tiltak. Samstundes er det brei semje om at fleire av desse tiltaka er behefta med stor usikkerheit, både når det gjeld gjennomføring og effekt. Fjellstyret viser her til tidlegare innspel der fleire av tiltaka er omtala som utilstrekkeleg dokumenterte eller vanskelege å både gjennomføre, eller evaluere. Fjellstyret meiner difor at usikre tiltak ikkje kan brukast som grunngjeving for å akseptere kjende og sannsynlege negative konsekvensar for villreinen.

Etter fjellstyret sitt syn må eventuelle avbøtande tiltak vere dokumenterte, forpliktande og etterprøvbare før dei kan tilleggjast vesentleg vekt i konsesjonsvurderinga. Føre-var-prinsippet må tilleggjast stor vekt i vurderingane til NVE.

Samla belastning

Røldal fjellstyre meiner framleis at den største svakheita ved kunnskapsgrunnlaget er manglande vurdering av samla belastning.

Villreinen blir påverka av vasskraftreguleringar, vegar, ferdsel, turistaktivitet, hytteutbygging og andre inngrep samtidig. Fjellstyret meiner det ikkje er tilstrekkeleg å vurdera kvart enkelt tiltak isolert.

Ei vurdering av Votna kan ikkje skiljast frå påverknaden frå E134 og anna aktivitet i villreinområdet. Utan ei samla og etterprøvbar vurdering av dei kumulative effektane er det umogleg å fastsetja den reelle konsekvensgraden for villreinen.

Tilkomst til Valldalen

At Novle 2 er teke ut av planane reduserer fleire av dei mest direkte utfordringane for Valldalen. Likevel meiner fjellstyret at viktige spørsmål framleis står ubesvarte.

Valldalen er eit sentralt område for jakt, fiske, friluftsliv, utmarksbruk og ferdsel inn mot Hardangervidda. Mange brukarar er avhengige av stabile og føreseielege tilhøve gjennom heile året. Dette gjeld ikkje minst rettshavarar i statsallmenninga og personar som nyttar området i samband med beite, jakt og fiske.

Fjellstyret er særleg uroa over usikkerheita knytt til korleis eit framtidig effektkraftverk i Røldalsvatnet kan påverka resten av reguleringssystemet. Sjølv om Novle 2 ikkje vert realisert, er det ikkje tilstrekkeleg avklart korleis effektkøyring og pumping i Røldal 2 indirekte kan påverka manøvrering, vasstand og isforhold i Valldalsmagasinet.

Dersom driftsopplegget fører til meir ustabile isforhold i Valldalen, kan dette få direkte konsekvensar for ferdsel, jakt, fiske og annan bruk av området. Samstundes kan endra ferdselsmønster påverka villreinen negativt.

Fjellstyret meiner difor at verknadene for Valldalen ikkje berre må vurderast ut frå direkte inngrep, men også ut frå dei indirekte konsekvensane som kan følgja av eit nytt pumpe- og effektkraftverk.

Det må dokumenterast korleis manøvreringa av Valldalsmagasinet vil bli påverka av eit framtidig driftsregime før det eventuelt vert fatta vedtak i saka. Vidare må NVE sikra ei føreseieleg manøvrering av magasinet gjennom konsesjonsvilkår eller vilkårsrevisjon.

Fjellstyret meiner det er avgjerande at regulanten vert pålagt å sikre permanent tilgang til Valldalen og Hardangervidda gjennom heile året. Dersom ferdsel over is ikkje lenger kan nyttast på tradisjonelt vis, må det etablerast trygge, villreinvenlege alternative løysingar.

Etterprøvbarheit og ansvar

Fleire vurderingar av framtidig drift, isforhold, villrein og avbøtande tiltak byggjer på prognosar og føresetnader som kan vise seg å vere feil. Fjellstyret meiner det er særskild viktig å avklare kva som skal skje dersom utviklinga ikkje vert som føresett.

Når konsesjonen først er gjeven og utbygginga gjennomført, vil det vere langt vanskelegare å rette opp negative konsekvensar. Før ein eventuell konsesjon vert gjeven, må det difor avklarast kva konsesjonæren pliktar å gjere dersom det oppstår verknader som ikkje var venta.

Erfaringane frå over 60 år med den noverande reguleringa viser kor krevjande det kan vere å få rydda opp i slike forhold i ettertid. For fjellstyret gjeld dette mellom anna fiskeutsetjing, tilgang til anleggsvegar og ansvar for vintertilkomsten til Valldalen. Vilkår må difor vere konkrete, bindande og etterprøvbare, og påleggje konsesjonæren ansvar for overvaking og nødvendige korrigerande tiltak.

Økonomiske konsekvensar for konsesjonæren kan korkje no eller seinare nyttast som argument for å unngå å rette opp negative verknader som ikkje var føresette. Risikoen kan ikkje overførast til naturen, villreinen, rettshavarane eller brukarane av området.

Oppsummering

Røldal fjellstyre meiner den justerte løysinga er ei betring samanlikna med den opphavlege søknaden ved at Novle 2 er teke ut av planane. Denne endringa løysar likevel ikkje dei utfordringane som er viktigast innanfor fjellstyret sitt ansvarsområde.

Fjellstyret meiner at pumpekraftdrift i Votna framleis representerer ein risiko for villreinen gjennom svekka isforhold og auka barriereverknad. Vidare er vurderinga av den samla belastninga framleis særskild mangelfull.

Fjellstyret vil særleg peika på at konsekvensane for Valldalen ikkje er tilstrekkeleg avklarte. Det er framleis usikkert korleis effektkøyring i Røldal 2 kan påverke manøvrering, isforhold og ferdsel i Valldalen gjennom den samla reguleringa av vassdraget.

Sikker og føreseieleg tilgang til Valldalen og Hardangervidda må vere eit grunnleggjande vilkår ved ei eventuell vidare behandling av saka. Valldalen er eit viktig bruksområde for rettshavarar, lokalbefolkning og friluftsliv, og tilkomsten kan ikkje gjerast meir usikker som følge av endra manøvrering eller svekka isforhold.

Fjellstyret meiner ansvaret for verknader som ikkje var føresette, må avklarast før ein eventuell konsesjon vert gjeven. Konsesjonæren må gjennom bindande og etterprøvbare vilkår påleggjast å rette opp slike verknader, uavhengig av økonomiske konsekvensar. Risikoen kan ikkje overførast til naturen, villreinen eller brukarane av området.

Så lenge desse forholda ikkje er tilfredsstillande utgreidde og avklarte, meiner fjellstyret at det ligg føre vesentleg usikkerheit om konsekvensane for villrein, ferdsel og utmarksbruk. Etter fjellstyret sitt syn må føre-var-prinsippet vegast tungt i denne saka.

På noverande kunnskapsgrunnlag meiner difor Røldal fjellstyre at det ikkje ligg føre tilstrekkeleg grunnlag for å gje konsesjon til tiltaket slik det no ligg føre.

*Høyringsuttalen er behandla som sak 35/26 på fjellstyremøte 15.september 2026.
Uttalen er samrøystes vedteken.*